

1944, október 6. [Londýn.] — Odkaz ministra J. Lichnera J. Ursínymu a dr. J. Lettrichovi s dotazmi o politickej štruktúre na oslobodenom území, zaslaný rádiotelegraficky do Banskej Bystrice.

1. Nemáme bližších zpráw o politickej situácii doma, a preto by bolo záhodné vylíčiť udalosti faktmi.

2. Údajne ste vytvorili stranu občiansku, tzv. demokratickú. Zaujímam by ma jej program a jej zameranie do budúcnosti, menovite či počítate s celoštátnou stranou, alebo len slovenskou? Svojho času sme počítali s celoštátnou.

3. Prebehli zprávy, že medzi občianskym živlom není dosť jednoty. Ak je to pravda, kde sa javí nejednotnosť?¹ Som toho názoru, že len v úplnom jednotnom počínaní môžete zvládnuť úkoly, ktoré na Vás čakajú.

4. Aký je pomer občianskej strany k zjednotenej strane komunistickej so soc. demokratmi? Je spolupráca dohodnutá počas boja, alebo i po skončení války?

5. Aké je zastúpenie oboch týchto politických strán v SNR?

6. Zaujímajú nás i hospodárske otázky, menovite čo zamýšľate v tomto ohľade pre budúcnosť navrhnuť.²

[Lichner]

SÚA Praha. b S 40-3/112. Zprávy odoslané Otovi. Fotokópia odpisu písaného na stroji.

1944, október 7. [Banská Bystrica.] — Osobitný rozkaz náčelníka štábu veliteľstva 1. čs. armády mjr. J. Nosku na prevedenie protiútokú na západnom úseku povstaleckého frontu a na dobytie Jalnej.

Vec: Osobitný rozkaz pre dobytie
čiaru Jalná údo[lie]

T a j n é.

I. *Situácia*: Nepriateľovi sa podarilo cez deň [... októbra 1944] zatlačiť naše jednotky na čiaru: Hron[ská Breznica—]Dúbrava—kóta 571 Hrádok—kóta 827 Horn[...].

II. *Úloha*: skupina od 2. čs. brigády a s[kupina par]tizánov od npor. Sečanského prevedú dňa 8. o[któbra] 1944 útok na smere:

1. skupina 2. čs. brigády: Železn[á Breznica]—Ladno—Trnavá Hora—Jalná s úlohou zm[ocniť sa] Jalnej.

2. Skupina partizánov Sečanského: Železná Breznica—Burco—Kľačany—Piteľová s úlohou zaistiť [údo]lie potoka Ihráč zo severu a rušiť prísuny jednotiek údolia Hrona od Sv. Kríža n/Hr.

Prekročenie jednotiek v obrane 09,00 hod. (nula devať nula nula) dňa 8. 10. 1944.

¹ V inom odpise (SÚA Praha, A 1-47-1/1, materiál dr. H. Ripku) — „táto nejednotnosť“.

² V odpise citovanom v pozn. 1 sa uvádza ešte jedna veta: „Prosím o skorú odpoveď.“

III. Prevedenie:

a) Jednotky 2. čs. brigády a partizánska skupina podľa osobitných rozkazov veliteľov.

Skupina 2. čs. brigády zosilí obranu protitankovými zbraňami v priestore Hronská Breznica.

b) Jednotky 3. skupiny podporujú vyrazenie útoku palbou ťažkých zbraní a zistia del. podporu s dôrazom na Ladno—Turova Hora a západne Jalná *aspoň hodnotou 2 batérií*.

Po prekročení jednotiek v obrane sledujú jednotky 3. skupiny výsledok boja a po dosiahnutí čiar Jalná Borovica trig. 500 postúpia jednotky 3. skupiny na čiaru Jalná trig. 500 Borovica—Jastrabský mlyn.

c) Útok bude podporovať letectvo podľa osobitného rozkazu.

IV. Styk a spojenie:

Osa postupu útočiacich veliteľov na smeroch útoku. Styk s jednotkami v obrane po naviazaní osobného styku len spojkami.

Rozkazy pre činnosť jednotiek 3. skupiny vydajte len písomne alebo ústne. *Telefonovať zakazujem.*

Vyžiadanie del. podpory podľa dohovoru delostrelectvom v priestore Železná Breznica.

V. Materiálne nariadenie:

Proviant a strelivo pre útočiace jednotky na dva dni.

3. skupina zriadi zberňu ranených v priestore Trnie a zariadi ich ďalší odsun.

Dostane: 3. skupina, 2. brigáda, štáb partizánov a letecký stíhací pluk.

Z rozkazu:

náčelník štábu VČSA:

mjr. gšt. Július Nosko v. r.

mjr. Nosko.

VHA Praha. DO, Slovenské povstání, kart. 106. Přílohy k vojnovému denníku 7. 10. 1944. Originál. Cyklostyl. — Číslo: 25543 Taj./3, oddel. 1944.

1944, október 8. Banská Bystrica. — Prevolanie Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska k slovenskému národu s výzvou do boja za konečné víťazstvo

Prevolanie Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska k slovenskému národu

Slováci, Slovenky!

Vyššie mesiaca stojí náš národ v ťažkom zápase proti nemeckým fašistom, ktorí sa tisnú do našej drahej otčiny, aby ju zaliali krvou a aby z nás narobili otrokov. V tomto boji nespočetní chlapi i ženy preukázali hrdinstvá, vyvierajúce z ich vrúcnej lásky k vlasti. Ich obeť neboli márne: svojim odhodlaným bojom proti nemeckým fašistom sa slovenský národ postavil na čestné miesto medzi všetkými slovenskými a všetkými demokratickými národmi sveta, zaistil toto čestné miesto i pre budúce generácie nášho národa.